

СИН УКРАЇНИ

Тижневик Українського Козацтва.

Редакція і Адміністрація: Варшава, Довга 29, Тел. 89-37. — Виходить що-суботи.

Пан Головний Отаман на фронті.

15 серпня б. р. ПАН ГОЛОВНИЙ ОТАМАН С. ПЕТЛЮРА, в супроводі прем'єра Міністрів п. Прокоповича і Керуючого Міністерством Містецтва і Культури п. Зайцева, відвідав фронт Н. дівізії.

Військо з радістю вітало свого вождя.

Фронт військ У. Н. Р.

Усі вперті спроби більшовиків розторишити український фронт на р. Стрипі розбилися цілком, о нерушимий опір військ У. Н. Р.

Погром більшовиків під Варшавою.

Починаючи від 15 серпня біжучого року, яко наслідкі польського контр-наступу, поляками зпобуто: більше 60000 полонених, десятки гарматних батарей, тисячі кулеметів і необчислиму кількість амуніції та майна.

На всьому фронті червона армія зупинилась, подалась назад і зараз валиться, як купа гною порохна й тлі.

Стоїмо на передодні подій світової ваги.

21 серпня 1920.

Перемога Польської Армії над більшовиками перш за все в перемогою, заделегідь, опрацьованого, добре виготованого і стисло виконуємого стратегичного пляну вис-

шого Польського Командування. Вартість і значіння цього пляна — величезне, необи-чайне. І те і друге значно збільшується, коли прийемо на розвагу ту непомітну подробицю, що плян цей, аж до початку свого здійснення, був цілковитою таємни-цею. Увесь світ в тому числі ворог і саме польське громадянство і думки не припу-скало, щоб Польське Командування мало *такий* плян. Усі рахували справу пропа-щою, в тому числі і п. Ллойд Джорж. Ве-ликий конфуз зготовила стратегія дипло-матії, доказуючи лишній раз правдивість афоризму, що в часі війни стратегія керує політикою, а не навпаки.

Перемога Польської зброї над більшо-виками, для всіх борців за волю Україн-ського Народу, в такою самою радістю, якою вона в для справжньої патріотичної Польщі. Пишемо „для справжньої патрі-отичної“, бо існує, бачте, певна части-на Польщі, котра бажала б узріти пере-могу... ворога. Це никла купка комуністів і більша купка т. з. ендеції

(Ендеція майже те саме, що наші геть-манці).

Слава навіки тим головам, котрі в най-тяжши хвилини борні не втратили прито-мности духа, а навпаки—здобулися на міцні рішучі і тверді вирішення, котрими в по-трібну, критичну минуту перевернули лю-того ворога. А також слава і тим сірим, непомітним лицарям, котрі, своїм життям доказали лишній раз світові, що єдиною справжньою силою — силою, котра дійсно може зупинити дальнійше розповсюдження по світі, страшної московської духовної по-шести — це ті молоді національно-державні організми, що повстали на руїнах московсь-кого царату. Перемога Польської зброї під Варшавою, у цьому відношенні, в також і величезною, першорядною нашою перемо-гою, бо тоді, коли Польща билася біля Вісли, з навалою московською, то армія У. Н. Р., з такою самою навалою, билася на річках Стрипі і Дністрі. Про інші наслідки цієї перемоги, як наприклад, про підняття духа в нашій армії, котра стільки крові своєї, спільно з польською армією, проливала і проливає — казати не приходиться, бо це кожному відомо. Маємо тверду віру, що ці перемоги над Віслою Стрипою та Дністром, це лише перші квітки на шля-

ху торжества одвічних прав поневоле-них і експльотованих народів; що це лише перші ластівки — вістунки благода-тньої волі для відроджених націй, а в пер-шу чергу, для нації української, котра стільки своїх найкращих синів віддала на боротьбу за волю рівність і братерство народів

А. К.

Кампанія 1920 року на проти-більшовицькому фронті між Дністром та Двиною.

(Відворот.)

На протязі перших місяців 1920 року йшла велика політична та стратегічна підготовка ши-роких весняних операцій на Україні.

Думка про ці операції зародилася властиво ще в листопаді 1919 р., коли змучена фізично та ослаблена морально українська армія мусіла відійти за лінію фронту Польських військ.

Весняний наступ розвинувся в кінці квітня і незабаром довів союзні Українсько-Польські війська до гучних успіхів, які в найкоротчому часі увінчалися взяттям Києва та просуванням, на лівому боці Дніпра, аж за Бровари.

Українські війська головною масою йшли в напрямку на південний схід і своїм правим кри-лом тримались Дністра. В районі залізничі Жмеринка-Одеса до них приєдналась армія Генерала Омеляновича-Павленка, яка ще з ли-стопаду 1919 р. вела неустанну боротьбу з воро-гом на Київщині, Полтавщині, Катеринославщині, Херсонщині та Поділлію.

Це приєднання Героїчних частин—загарто-ваних кадрів нової армії — ще більше піднесло бойовничий дух серед наших героїв — борців.

Але ворог не дремав. Зліквідувавши на Кав-казі рештки Денікінських військ, більшовики на-пружено перекидали на свій західний загрожений фронт всі частини, які після цього звільнились, з метою припинення україно-польських успіхів та переходу в проти-наступ.

Головною активною силою для цього у них була так звана кіанна армія Буденного. Ця армія складалась переважно з Донців, Кубанців та гор-ців і налічувала в своєму складі до 10.000 шабел, зведених в 4 дивізії.

Поки ця кіанна маса скупчувалась в районі на схід від лінії Христинівка-Липовець, дві інші сильні ворожі групи почали 14-го травня рішучий наступ на фронті поміж Прип'яттю та Двиною.

Метою цього наступу було—захоплення лінії Молодечно-Мінськ і примушення Польського Го-ловного Командування до стягнення значних сил з України на північ.

В кінці травня цей рішучий удар більшови-ків був цілком припинений. Сконцентровані для

проти наступу польські сили почали свої акції і в кінці першої третини червня виправили те положення, яке вони займали до початку ворожої атаки. Але без сумніву ці операції більшовиків на півночі почасти поспувели військову ситуацію на Україні.

Кінна армія Буденного при підтримці технічних засобів, артилерії та панцирників почала 30 травня рішучий наступ на фронті між Христинівкою та Білою Церквою в напрямку на північний Захід і йшла трьома кольонами — на Житомир, Ходорків та Фастів.

Завзяти бої в цьому районі тривали кілька днів; з рештою ворогові вдалось зломати слабо обсаджений фронт і зайти в половині червня головними силами на пересіч залізниці Київ-Бердичів і шосе Київ-Житомир, а розвіздами — на пересіч залізниці Київ-Сарни.

В той же час друга більшовицька група розвивала свої, досить рішучі, операції в районі Чернобиля на Полісію.

Напрямок та рішучістю дій, згаданих двох більшовицьких груп яскраво виявилась думка ворожого Командування — відрізати Київ від комунікації з заходом і цим зліквідувати всі війська, які знаходились навкруги Києва. Становище, обсаджуваних околиці і самий Київ, військ стало надзвичайно загроженом і примусило поляків залишити його, 12 червня, і пробиватись на захід на свої комунікаційні шляхи.

В цій тяжкій відворотній операції армії належало — в першу чергу відкрити шляхи по шосе на Житомир та по залізниці на Коростень, а в друге — поширити цей прохід відсуненням на південь так рішучо прорвавшись частин Буденного.

Операція ця була надзвичайно важка і вимагала од війська уміння, відваги та терпливості. Відворот з рішучими завзятими боями був гарно проведений, і 13 червня армія Генерала Рідз-Сміглого зупинилась на Тетереві.

В цій операції назвичайно відзначилась 6-а Українська Стрілецька дивізія Полковника Безручка, яка весь час йшла з завзятими боями в хвості армії і не тільки не понесла втрат полоненими або майном, а навпаки, добула і полонених і трофеї.

Під Чернобилом війська Генерала Сікорського нанесли сильну поразку згаданій вище більшовицькій групі і цим забезпечили з півночі відворот військ Київського напрямку.

Цим власне виходом армії Генерала Рідз-Сміглого з грізного становища, в якому вона опинилась під Києвом, і закінчується в головних рисах перша фаза відвороту протибільшовицького фронту. Відворот цей серед тяжких бойових обставин був проведений назвичайно сміливо і мистецьки.

З боку більшовиків цікаво те, що головним тереном війни ними числиться Україна, куда вони й кидали свої найкращі війська і твердо і рішучо проводили гарно продуману стратегічну операцію. Фронт білоруський залишається друго-

рядним, лише для допомоги в досягненню рішучих наслідків на Україні. Вони також настирливо але з меншими та гіршими силами ломали польський фронт на півночі. Цим відтягалися польські резерви з України, де в той же час пішла завзята підготовка до атаки. В такій оцінці важливості українського театру війни виявляється, що більшовики розуміють небезпечність для себе залишення на Україні на довгий час Української влади, якої давно чекало населення, і яка б мала повну змогу створити твердий опір більшовизму, а також і бажання підчинити своїй владі як мога більше багатой хлібом території.

На фронті Української армії справа весь час стояла гарно. Короткими ударами армія причиняла ворогові тяжкі поразки та багата військовою здобиччу. Разом з тим армія комплектовалась, озброювалась та одягалась і готовилась до дальнішого, рішучого наступу. Про відворот ніхто її не думав і лише становище на фронті сусідних, з півночі, армій примусило глянути вліво та назад.

Фронт Вінниця-Житомир подавався на захід. Група Генерала Ромера наносила ворогу тяжкі втрати в районі Шепетівка-Звягель. Але широкий фронт міг бути обсаджений лише окремими групами. Гарна кіннота ворога продиралась поміж цих груп, весь час виходила на тили та руйнувала їх... фронт ступнево все даліше та даліше подавався назад.

Д і л.

Ворогам України.

*В слова спасаючі, небесні і чисті,
Які приніс колись до нас Месія,
Повірили тоді, як амер Він на хресті . . .*

*Народ мій викохав в собі святую мрію,
Не вірите ви їй, смієтесь і плюєте,
Хоробу, голод, смерть по Україні меч ваш сіє*

*З девізом „не било і нету . . .“
Сказалися слітці! Ви, як жиди Христа,
Схотіли край, мій рідний край розняти,*

*Мій нарід знищити навіки, до чиста,
Й по смерті, як Христа, його лишень признати
Признаєте раніш! Нас мало, но ріка*

*Скоріш поверне течію від моря,
Ніж з миром вам протягнеться рука,
Забувши глум, насмішки дикі й горе.*

Макар Дикий

Малюнки життя.

Про Мішу - українця й Альошу - юденіча.

Канцелярія. Маленькі кімнатки. Повно — повнісінько людей. Є між ними й наші, є й чужі. Багато українських старшин і не менше тих „афіцерів“, які надходять до цього українського закладу „поінформуватися“.

Один із учасників північних золотопогонних походів пильно вдвлюється в старшину, який стоїть біля телефону. Цей же старшина, учасник боїв з подібними „визволителями — обединителями“, не помичає свого давнього знайомого. Нарешті „афіцер“ — юденіч пізнає свого товарища з військової, ще російської школи і полку і підходить до нього.

„А, здоровствуй, дорогой Міша. Сколко лет, сколько зим! Ну, как же ты теперь пристроился?“ Міша не охоче подає руку і несподівано для Альоши вибухає:

„Иди к бісу! Ви з нас три сотні літ кров смоктали. І тепер ще підлещуваетесь? Геть, Годі!“

„Что с тобой, Міша. Да я просто не узнаю тебя, брось дурака валять“.

„Алеж за те я вас усіх добре знаю. Годі“ „Ну, не сердись“ — пробує вийти з паганого становища аніяковидий юденіч-Альоша і не находити іншого запиту Крім: „скажі — которий час“.

„Дві години і двадцять п'ять хвилин“, — сухо відповідає Міша і хоче прощатися.

Мовчанка. Старшину кличуть до телефону, а Альоша Бубенчиков декільки хвилин стоїть в канцелярії і сам не знає, що таке сталося. Врешті виходить у першу кімнату, де — на втіху собі — зустрічає теж юденіча — Юру Попова. Звичайно радий зустрітися, але дуже роздратований своєю прикрою розмовою з Мішою.

„Вот не панімаю етїх хахлов, — вот упрямий какой народ! Паймі, Юра, встретил своево таваріща на школе і по полку; я к нему, как таваріщ, а он: ты — гаваріт: — триста лет кровь с меня смактал. Панімаешь? Да — разве ето било? І ещо ето протівное слово „смактал“.

„Ну, оставь, брось еті глупості; не в етом дело“ — заспокоює його Юра, який трохи уже „знає“ — Україну, бо був і в денікінцях.

„А патом ещо, — я уже савсем не панімаю, к чему ето он сказал, — я ево спрашіваяю: „ка-

Дух не вгасає!

(З життя українців „бредовців“).

У відділах „сраветної“ своїми“ подіями на Україні денікінської армії, а саме: у відділах ген. Бредова, який пролерся через більшовицький фронт на територію Польщі опинилось багато українців. Це переважно такі особи, яких українська влада звільняла від мобілізації: народні вчителі, студенти вищих шкіл, урядовці державних установ і т. д.

Є між ними й такі, що служили в українській армії, а підчас відвороту залишались по шпиталях і після видужання були змобілізовані Денікіним. Денікін всіх мобілізував, особливо старшин.

В „добрармії“ всякий прояв української національності карали немилосердно. Українці, які волею судби попали в цю незабутню своїми „ділами“ армію, були принижені, придушені й позбавлені прав людини: не сміли називати себе своїм власним іменем, вживати своєї рідної мови. Будучи безпосередніми свідками дикунських грабіжів, насильств, знущань над селянами, вони не мали права навіть слова сказати в оборону правди і справедливості, в оборону українського народу.

За кожне слово, сказане по українськи або про Україну, карали шомполами, вязницею, позбавленням старшинських рангів. Полковник Сільванський просидів чотири місяці у вязниці й позбавлений старшинських рангів лише за те, що розліпив службове оголошення в районі свого росташовання, друковане українською мовою. Було багато випадків, що свідомих українців розстрілювали без суду лише тому, що вони українці. Дуже тяжко було переносити таке знущання, але

приходилось мовчати і чекати щасливого часу, щоб вирватись із московських пазурів. Цей щасливий час настав.

Всі відділи Ген. Бредова були росташовані по таборах інтернованих. Опинившись на терені заприязненої до України держави, українці зразу почали мріяти, як би відокремитись від москалів. Стали гуртуватись в „громади“, спочатку таємно, а потім отверто і офіційно, заявивши про це через своїх представників ген. Бредову і польському урядові. Маю під руками дві заяви, які були подані „українським ініціативним гуртком“; одна до Сеймової комісії, котра з доручення Сейма об'їздила табори, а друга — на руки генерала Бредова. Подаю їх для ілюстрації без всяких змін.

„Ініціативний гурток старшин — українців в таборі Стрількові. До Сеймової Комісії.

З А Я В А

Від самого початку перебування армії Бредова в таборі почалися непорозуміння між українцями і росіянами цієї армії. Ці непорозуміння протягом часу повели до того, що українці одверто стали заявляти про небажання їхати кудись далі з „Добрармією“ і взагалі служити в ній, і про намір вступити до української армії. Аби зреалізувати своє бажання українці — старшини утворили свою організацію, яку і репрезентує „ініціативний гурток старшин — українців“, коли по визнанню самостійности України Польщею, стала відома відозва Отамана Петлюри, почався рух і серед козацтва. Наслідки цього сказались в тім, що більше ніж 50 відсотків Бредовців табору зареєструвалося, як українці.

торий час“, а он відповідає: „дві години і двадцять п'ять філінов“. Кого он назвав „гадиною“, кава „філіном“, — і к чому?“

Юра бачить, що Альоша почав розглагольствувати, як „в єдиної, незламної“, тактовно виводить його в готельовий коритар. Довго Альоша і Юра блукали по коритару.

Міша ж в цей час сидів за столом і думав про те велике зло і шкоду, які завдали Україні „добровольці“.

Альоша галасував про „ізмєну“ українців, про те, що він їм „що покажет“, і що все це „возмутительно“. А практичний Юра відводив його на бік і шепотів: „Брось ти свій дєтскій лєпет, не во время, мілий, ти задумал вєзвать с українцями: Пай-дєм лучше к твоему таваріщу, пусть он пасавєтуєт: где здесь і как можно адержать дапамогу. Я вєдь тоже служіл в українських частях прі гетманє“.

Альоша гнівався і мовчав. Йому хотілося ще побачити Мішу, згадати з ним „воєнну школу, маньоври, випуск, Люсю та инше. А тут на перешкодї стала для нього „какая-то Україна“.

Сам він-бідолаха—нею, очевидно, ніколи не

цікавився. Ніхто йому не наказував нею цікавитися. На жаль, не знайшлося доброї людини, яка хочаб дещо росповіла йому про ню. Зразу після все-російської революції його полкові товарищі і він з ними, називали Україну німецькою інтригою. А тепер сам Альоша бачить, що вже немає права назвати її польською інтригою.

Так вони довго ще блукали по коритару. Нарешті попрошались. Юра посунув в канцелярію „поінформироваться про дапамогу“, Альоша ж у роспуці за „Мішу-українця“, і в глибокій задумі вишов із отеля і пішов шукати якоїсь иншої канцелярії.

Сірий Полтавець.

Українська армія та постачання.

„Армія боса і гола . . .“

За останні два роки боротьби Української Армії тільки і приходилось чути, що армія „боса і гола . . .“ Цей крик чути

Прислухучись до настроїв і бажань українців, ми визнали потрібним підчас приїзду генерала Бредова подати йому офіційну заяву, яку подаємо до цього. В відповідь на неї Ген. Бредов заявив уповноваженим нашим, що з свого боку він не тільки не стане на перешкодї, а навіть допоможе, але після того, як він довідається про погляд на цю справу Ген. Врангеля.

На підставі вищесказаного, ми—в імені українців табору звертаємося до Вас з проханням, вжити заходів перед Урядом Польщі про відправлення нас в найближчому часі до Української армії, бо в час коли рїшається доля краю ми, звичайно, більше користи принесем там, на полях України, ніж тут в таборі. Гадаючи, що технічне переведення цієї справи, займе все ж якийсь довший час, а ми сидимо тут без роботи, ми просимо про негайне переведення нас до окремого відділу, для того щоби вже тут перевести військову організацію між українцями, роспочати вправи і національно-моральне виховання козаків.

Дбаючи про добробут української армії, ми, організація, яка стоїть близько до людей табору, просим в разі переведення реєстрації, дати нам право викреслювати елемент непевний, що до українства — з реєстрів, або ж переведення реєстрації цілком доручати нам.

Полковник Прихолько, Сотник: Кибальчич Сотник, Івко. 11 травня 1920 року табор Стрїлків.

Заява Генер. Бредову по справі переведу українців до української армії.

„До Генерала Бредова.

З А Я В А.

Користуючись нагодою перебування Вашого у таборі полонених Стрїлкові, ми, Ініціативна група старшин — Українців по справі переведу українців до своєї армії, вважаємо, слушним заавити слїдуюче.

Добровольча армія, яка перейшла територію України, зруйнувала наші оселі, розбила нашу армію і полонила нас, ніколи не могла бути близькою для нас по духу і ідеалам. Доки у неї була в руках зброя ми, звичайно, мусїли мовчати, бо знали, чим би відповіли Ви нам.

Тепер, коли ми опинились на території Польщі, ми в імені всіх українців табору Стрїлків, заявляєм, що служити своїм ворогам довше не хочемо і, чуючи заклик Отамана Українських Військ ПЕТЛЮРИ, ставати до зброї, в найближчий час вступаєм в ряди Української армії.

Полковник Прихолько, Сотник: Кибальчич, Сотник Івко, Хорунжий Василчєнко“.

Не зважаючи на принципову згоду Ген. Бредова про виділення українців в окремий відділ, місцеве „начальство“, особливо гвардія стали чинити ріжні перешкоди аби розбити українську організацію і не допустити до відокремлення. Почались провокації, доноси, арешти.

В Стрїлкові в театрі, підчас виконання українського народнього гимну, москалі підняли такий гвалт, що Команда табору змушена була вислати озброєну силу, що би заспокоїти „золотопогонних героїв“, які почали

було в кожному донесенню командуючих частинами, на кожному зібранні тих, хто так чи інакше торкався справи постачання.

З початку 1919 року, коли з армії сипались вимоги на шинеля, було підраховано, скільки шинелів було відпущено за грудень 1918 року та січень 1919 року і виявилось, що частинами армії було відпущено всього 346000 шинелів (крім кожушків та іншого теплового одягу).

Хто знає, скільки тоді було в армії людей, зрозуміє, що без шинелів людей не могло бути, але коли все-ж таки козаки були без шинелів, то кудиж вони подівались.

Гадаю—цілком зрозуміло, що коли всі на селах одягнуті в шинелі та інше козацьке вбрання, то, козак на фронті буде бо-

сний та голій. Робимо заклик, або мобілізацію, знов являються босі та голі до війська Я знаю випадки, коли мати приводила сина до мобілізаційного пункту в чоботях та шинелі, а по мобілізації забирала у нього і чоботи і шинель назад, бо в частині все одно дадуть . . . Син її по холоду і морозу іде далі босий без шинелі, мерзне; добравшись же до частини знов чекає одягу . . . Хіба мало було випадків, що такий захворіє тифусом, не дочекавшись одягу, і замість допомоги армії тільки збільшує хворих в шпиталях. А одягнете його, — він втікає до дому і знов чекає, коли його заставлять піти до війська.

В 1918 та 1919 р. р. коли запаси одягу від демобілізації бувшої російської армії бу-

робити наступ на українців. В цій акції найбільш визначився полковник АХАТКИН, царській патріот і великий україножер.

В Пікулічах ганебну роль відіграв полковник УДОВИЧЕНКО,—ренегат і москоський наймит. Він нічого спільного не має з Олександром УДОВИЧЕНКОМ генералом української армії. Коли хто небудь називав себе українцем і висловлював бажання вступити до української армії, то цей ренегат замикав його в карцер і морив голодом до того часу поки „ізмєнник“ не відмовлявся сам від себе, себ-то, переставав називати себе українцем.

В деяких таборах, напр. Александрові українці довго не заявляли про себе, бо боялись, що москалі вночі їх передують. В Домбю, з перших днів приїзду туди „добра армія“ українська організація стала набирати сили. Москалі не мали спроможности зруйнувати і тому пустились на провокацію. Почали провадити свою ганебну, руйнуючу роботу, підбурюючи козацтво не слухати своїх старшин, бо вони, мовляв служать полякам.

Заходами української Військової Мсії в Польщі, українці по всіх таборах були відокремлені в окремі бараки і навіть відділи. Засновані комітети, призначені начальники. В деяких таборах напр. в Стрілкові українська організація поставлена дуже гарно: заснована порядна трупа, в гарний хор. Ставляться вистави, концерти, читаються щоденно лекції. В половині м. червня, з дозволу Польської влади, була улаштована вистава — концерт у містечку Слупцях (біля Стрілкового). Сяла була переповнена. Перед виставою оден із українських старшин виголосив промову (по польськи) на тему українсько-польський союз. Наряду з українським виконали польський народний гимн. Публика привітала акторів і хор оплесками, а бургомистр в імені громадян висло-

вив щире подяку. Чистий прибуток від вистави пішов на користь польських жовнірів і українських козаків, які б'ються проти спільного ворога. Треба завдячити коменданту табору Стрілків, який багато допоміг зміцненню української організації.

Отже українці відокремились. Відгородились від „старшого брата“ протами. Живуть собі спокійно, мирно, тихо. Запровадили у себе порядок, дисципліну. В бараках чисто. Над комендантським баракком жовто-блакитний прапор. Вечорами роблять повірку, співають молитву, гимн. Але „старший брат“ — москаль бредовець не може заспокоїтись. Йому український прапор очі ріже. Погодитись з тим, що українець, якого він привик уважати за свого раба, тепер відділився, став людиною і що-вечора співає бойову пісню волі, — йому ніяк не хочеться. (А москалі дійсно бідолахи, бились за щось і ще думають битися, а навіть свого народного гимну не мають тому, мабуть, так казяться, як почують український гимн). Москалеві це дуже не подобається. Він бачить, що старшин не розагитуєш, він пролазить до козаків, пропонує їм знов повернути назад до „доблестної добрармії“ і обіцяє навіть виплатити „кінські“ гроші. (За час побуту на Україні москалі бредовці награвували силу коней, а тут видали за „собственных“ і одержали за них гроші). А коли бачить, що українці й від грошей відмовляються, він організовує „бойову організацію“ і оголошує чорний терор. 15 липня ц. р. о II год. вечора в таборі Стрілків пали жертвою цієї „організації“ оден український старшина і двох козаків. От таке то, на наш жаль, братнє життя москалів з українцями, у неволі. А що ж може бути на волі?

Т. Драченко.

ли розкидані по цілій Україні, — можливо було, здавалось, без кінця давати, але виявилось, що кінець настав . . . І, коли літом 1919 р. була потреба, приходилось чоботи, шинелі та все, що потрібно було, купувати у різних спекулянтів, які скуповували це добро по селах. Наслідком цього всього і було те, що в жовтню та листопаді козаки мусили були битися по морозу та по коліна в снігу без чобіт, без шинелів. Стратили всі запаси, розгубили все, що було і, коли в 1920 р. преїждналась армія ген. Омеляновича-Павленка — дійсно боса і гола, довелося починати з початку.

Здавалось би, що практика двох років научила нас . . . але . . . ні . . . і зараз прибувають представники від дивізій та частин зі скаргою, що козаки „босі і голі“.

З друкуемого в нашому тижневику відчоту, Військової Місії в Польщі, видно, що за останні місяці послано лише в Південну армію коло 26,000 комплектів одягу, коло 13000 пар черевик, але армія знов „боса і гола“. Це якийсь фатум над нами . . . Кудиж подівалось те що посилалось. Доходять чутки, що в Проскуріві 8 вагонів одягу та черевик спалили. Не хочеться вірити цьому. Як опинились вони там, коли посилалось в армію?

Козаки! Дуже тяжко зараз добувати що-небудь для вас.

Умови дуже тяжкі. Бережіть те що іде до вас, бо цим самим ви зберігаєте своє життя. Слідкуйте самі за собою, за своїми товаришами; не доводьте до продажі, до знищення того, що Вам надсилається, бо достається воно не легко.

М. Б.

З широкого світа.

Більшовики, в останній час, в усіх своїх нотах, на мирових переговорах, підкреслюють: „Совітська Росія і Україна“.

А чому противній стороні не стверджувати б „Річнесполіта Польська і У. Н. Р.“.

* * *

Франція підтримуючи Польщу у боротьбі проти більшовиків, тим самим, підтримує і нас, але, одночасно, цими днями вона визнала уряд Врангеля, котрий вкुकоблився в Криму та на півдні України. А начальник штаба маршала Фоша — погромця німців, генерал Вейганд, уже де-кілька разів мав довгі авденції з Головою Української Військової Місії в Польщі генералом Зелінським. „Темна вода в облацех“.

* * *

Більшовики випустили в світ „Червону книгу“ в якій подібрано цілий ряд документів сприяюче висвітлюючих більшовицьку справу. „Червона книга“ перекладена на усі європейські та азійські мови.

* * *

В звязку з більшовицьким наступом на Варшаву, на Горішньому Шлеську, німці, осоружно виступили против поляків і французів, котрі там тримали свої невеличкі воєнні команди. Дійшло до кривавої боротьби. В Катовицях і Глівіці, з обох сторін були забиті й ранені. Очевидно, пануючі нації нічому не навчилися у світовій війні. Росія хоче панувати над Україною, а Німеччина над Польщею.

* * *

У Варшаві почав виходити на Польській мові тижневик „Союз“ (Sprzymierze) під ред. д. Ст. Седлецького. Тижневик присвячується справам взаємних союзів новоповставших держав. Широко і справедливо освітлює українські справи. Добре було б коли б він виходив в якийсь, для всіх, бувавших у російськ. ярмі, народив зрозумілій мові — ну хоч би у тій же таки . . . російській мові, котра є для них, поки що, мовою дипломатичною.

* * *

Італійський міністр закордонних справ Князь Сфорца, оголосив декларацію Італійського Уряду, на прикінці, котрої він каже: „Раз Російській Совітській уряд існує, то це є реальний факт, а тому Італія мусить його визнати“. Так само як коли б хто сказав: „Злодії існують — це реальний факт, а тому — хай живе злодійство!“ Фактично, італійців цікавить не совітський уряд, а українська пшениця, з котрої вони уміють робити та їсти дуже смачні італійські макарони.

* * *

Україна, Кубань, Донеччина, Кавказ, а також центральні губернії самої Росії, зараз обхоплені повстаннями. Розпочалася якась горячка повстань. Червоне начальство не знає куди кидатися і що робити.

* * *

В центральних губерніях Росії, у цьому році величезний неврожай. Літом були страшні засухи. Яко наслідки цього неврожаю — Петроград і Москва почали одержувати зменшені пайки живности. При попередніх пайках людиність мерла з голоду, а шож буде тепер?

Від Редакції.

Всім, хто звертався до нас із запитаннями про місце перебування Санітарного потягу № 7 Міжнародного Червоного Хреста, який вирушив із Відня 21 червня, ми маємо подати такі відомости: до Кам'янця-Подільського він приїхав 4 липня. На жаль, підчас евакуації він був залишений в Кам'янці, при чому всі ліки і майно було розграбовано, як маємо більш-менш певні відомости.

КОРОТКИЙ ВИТЯГ

з відсоту про відправку Військовою Місією в Польщі одягу, обуття, білизни, кашкетів гузників, та знарядження і зброї для Української Армії.

№	КОМУ ВІДПРАВЛЕНО	Одягу комплектів.	Обуття пар.	Білизни пар.	Кашкетів штук.	Гузників національних штук.	Знарядження	Зброя	КОЛИ І З КИМ ВІДПРАВЛЕНО ТА ХТО ПРИЙНЯВ.
1	До Качинецької Юнацької Школи	150	150	300	—	—	—	—	9.VI.20. Відправлено з хор. Котовичем. Прийнято адміністратором Юнацької Школи Баліцьким.
2	До 2-ої Стрілецької Дівізії	1000	1000	1000	—	—	—	—	29.V.20. Відправлено з хор. Груньським. Прийнято Н-ком Постаць Дівізії (урядовець Голови).
3	До 6-ої Запасової Бригади	2000	1000	2000	—	—	—	—	12.VI.20. Відправлено з пор. Дудченка. Прийнято Н-ком Постаць пор. Васильевом.
4	До 2-ої Стрілецької Дівізії	5000	—	5000	—	—	—	—	15.VI.20. Відправлено з Краковського Інтендантського Складу.
5	До Армії Ген. Омеляновича Павла.	5000	3000	5000	—	—	—	—	20.VI.20. Відправлено з сотн. Мельником. Прийнято Н-ком Голо. Інтенд. упр. (Соколовський).
6	До Ставки Головного Отамана	600	600	600	600	3500	600	600	22.VI.20. Відправлено з сотн. Ржевичьким. Прийнято Н-ком Похідн. Канцелярії (уряд. Виговський).
7	До Військового Міністерства	10000	—	—	5350	140400	—	—	22.VI.20. Відправлено з сотн. Ржевичьким. Прийнято коніс. Ген.квартир. (полк. Мишковський) і розпределено для армії ген. Омеляновича Павла. — 7000 компл., для Київської бригади — 2000 компл., і для 2-ої Волинської Дівізії — 1000 компл.
8	До 2-ої Стрілецької Дівізії	1500	6500	3000	—	—	—	—	24.VI.20. Відправлено з полк. Бакаловичем-Петроличем. Прийнято Комісією Постаць, 2-ої Дівізії.
9	До укр. збірної станції в Ланцут	—	—	5000*	—	—	—	—	9.VII.20. Прийнято старшиною станції хор. Кузьминичем.
10	До Ставки Головного Отамана	299*	—	—	3000	14504	—	—	9.VII.20. Відправлено з пор. Дудченка. Прийнято господ. Канцел. Головного Отамана (хор. Дердач).
11	До Голо. Управл. Ген. Штабу	276	150	—	—	—	276	—	19.VII.20. Прийнято і відвезено ком. Г. У. Г. Ш. сотн. Скрижецьким.
12	До укр. збірн. станції в Ланцуті	3000	—	3000†	—	—	—	—	29.VII.20. Відправлено хор. Климовичем. Прийнято коніс. Постаць, в Ланцуті.
13	До Голови. Інтендантс. Управл.	160* 293	96	—	5040	—	—	—	16.VI.20. Відправлено хор. Климовичем. Прийнято Голо. Інтенд. Управл. (дор. Андриєвський).
Разом відправлено		28819 449	112496	19900	15040	311984	876	600	

Примітки: Комплект одягу рахується френч, штани, і шинеля, білизни — кальсони і сорочки.

* метрія полотня.

† комплект старшинського одягу разом з кашкетом.

‡ кальсон.

Референт господарчого відділу,

Полковник **Бондаровський.**

20 серпня 1920 р. м. Варшава.